

Metodické postupy a osvědčené postupy (best-practice) pro carbon-offsety v zemích EU a mimo EU

Ve světle globálních snah o snížení emisí skleníkových plynů a dosažení klimatických cílů se carbon-offsety staly důležitým nástrojem v environmentální politice mnoha zemí. Tento článek přináší přehled metodických postupů a příkladů osvědčené praxe v různých zemích Evropské unie i mimo ni. Zaměřuje se na legislativní rámce, zavedené mechanismy obchodování s emisemi a dobrovolné programy, které slouží k podpoře udržitelných projektů a kompenzaci emisí skleníkových plynů.

Evropská legislativa a rámec pro carbon-offsety

V rámci Evropské unie hrají carbon-offsety důležitou roli ve snižování emisí skleníkových plynů. Mezi nejdůležitější legislativní nástroje patří Evropský systém obchodování s emisemi (EU ETS), nařízení o sdílení úsilí (Effort Sharing Regulation – ESR) a nařízení LULUCF, které reguluje využívání půdy, změny ve využívání půdy a lesnictví.

EU ETS je klíčovým nástrojem pro řízení emisí v průmyslu a energetice, přičemž funguje na principu cap-and-trade. Tento systém stanovuje maximální limity emisí, které mohou být vypouštěny, a umožňuje obchodování s emisními povolenkami mezi účastníky trhu. Ačkoli EU ETS přímo nezahrnuje carbon-offset projekty, dříve umožňoval využití certifikovaných redukcí emisí (CERs) z Mechanismu čistého rozvoje (CDM) jako prostředku ke splnění části emisních povinností.

Nařízení o sdílení úsilí (ESR) doplňuje EU ETS a stanovuje cíle snižování emisí pro sektory, které nejsou zahrnuty v systému obchodování s emisemi, jako jsou doprava, budovy a zemědělství. ESR umožňuje členským státům flexibilitu při plnění těchto cílů, včetně využití carbon-offsetů.

Nařízení LULUCF upravuje emise spojené s využíváním půdy a lesnictvím, uznává roli těchto sektorů v zachycování uhlíku a podporuje udržitelné postupy, které mohou být využity jako carbon-offset projekty.

Příklady implementace v zemích mimo EU

Některé mimoevropské země mají propracované systémy pro řízení emisí a podporu carbon-offsetů. Kanada a Austrálie jsou příkladem zemí s úspěšnými programy, které kombinují povinné i dobrovolné přístupy.

Kanada se může pochlubit regionálními a provinčními systémy obchodování s emisemi, včetně systému v Quebecu, který je propojen s Kalifornským programem. Tento systém cap-and-trade umožňuje účastníkům trhu obchodovat s emisními povolenkami, což vytváří flexibilní a účinný přístup k snižování emisí. Kanada také podporuje dobrovolné carbon-offset programy zaměřené na zalesňování a obnovu lesních ekosystémů, stejně jako projekty na rozvoj obnovitelných zdrojů energie.

Austrálie provozuje systém certifikace carbon offsetů známý jako Australian Carbon Credit Units (ACCUs), který podporuje jak dobrovolné offsety, tak plnění regulačních požadavků. ACCUs jsou vydávány na základě projektů, které prokazují snížení emisí nebo zachycování uhlíku. Certifikované ACCUs mohou být obchodovány na trhu, což organizacím umožňuje kompenzovat své emise investicemi do projektů, které redukují emise.

Příklady implementace v zemích EU

Evropské země také vykazují různé přístupy k implementaci carbon-offsetů. Německo, Spojené království, Švédsko a Nizozemsko jsou považovány za lídry v této oblasti a představují různé modely, které se zaměřují na povinné i dobrovolné mechanismy.

Německo je aktivním účastníkem EU ETS a zároveň podporuje zalesňování a obnovitelné zdroje energie prostřednictvím národních programů. Německý přístup zahrnuje přísné standardy pro kvalitu a ověřování projektů, což zajišťuje transparentnost a efektivitu carbon-offsetů. Tyto projekty nejen snižují emise, ale také přispívají k ochraně biodiverzity a zvyšování energetické účinnosti.

Spojené království, ještě před brexitem, zavedlo systém certifikace zalesňovacích projektů známý jako Woodland Carbon Code. Tento program klade důraz na dlouhodobé uchování uhlíku v lesních porostech a podporuje projekty zaměřené na obnovu přírodních ekosystémů. Woodland Carbon Code zajišťuje pravidelnou verifikaci a měření projektů, čímž zajišťuje jejich kvalitu a transparentnost.

Švédsko se zaměřuje na udržitelnost a environmentální integritu carbon-offset projektů. Jeho ambiciózní klimatické cíle a přísné certifikační standardy zajišťují, že projekty přinášejí skutečné a dlouhodobé snížení emisí. Švédsko rovněž investuje do offsetových projektů v rozvojových zemích prostřednictvím svých klimatických fondů, čímž přispívá k celosvětovému snižování emisí a podpoře rozvoje v méně rozvinutých zemích.

Nizozemsko kombinuje účast v EU ETS s dobrovolnými offsetovými projekty prostřednictvím programu Dutch CO2 Performance Ladder, který motivuje firmy ke snižování emisí a investování do ověřených carbon-offset projektů. Tento program zahrnuje přísné mechanismy pro ověřování a sledování výsledků, což zajišťuje vysokou úroveň kvality a důvěryhodnosti carbon-offsetů.

Závěr

Metodické postupy a osvědčené postupy v oblasti carbon-offsetů ukazují na širokou škálu přístupů, které mohou být uplatněny jak v povinných, tak dobrovolných systémech. Země jako Kanada, Austrálie, Německo, Spojené království, Švédsko a Nizozemsko představují úspěšné modely, které kombinují různé formy regulace, tržní mechanismy a podporu udržitelných projektů. Tyto přístupy nejen pomáhají snižovat emise, ale také přispívají k dosažení cílů udržitelného rozvoje a ochraně biodiverzity.

Pro ostatní země, které chtějí zavést nebo rozšířit své carbon-offset programy, představují tyto osvědčené postupy cennou inspiraci a ukazují, jak efektivně kombinovat environmentální politiku s ekonomickými a sociálními přínosy.

Ing. Martin Babuška, MBA, LL.M.

prezident klastru

Czech Smart City Cluster, z.s.

www.czechsmartcitycluster.com

